

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

2019-10-31 Nr. VAA-3

Širvintos

1. ĮVADINĖ DALIS

1.1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo motyvas

Širvintų rajono savivaldybės korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, 12 straipsnio 4 punktu, 16 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, 16 straipsnio 3 dalimi, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

1.2. Atlikimo terminas

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradėtas 2019-10-01, baigtas 2019-10-31.

1.3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo apimtis

Korupcijos tikimybės nustatymas atliktas leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo srityje, kuri, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 dalies 4 punkte, yra priskiriama prie savivaldybės veiklos sričių, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Analizuojamas laikotarpis nuo 2018-07-01 iki 2019-06-30.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, buvo laikomasi prielaidos, kad Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliai, vykdydami leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo paslaugą pateikė teisingą informaciją. Išvada buvo parengta vadovaujantis turimų bei pateiktų dokumentų analize, paremta Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais, bei prielaida, kad neegzistuoja kiti susiję dokumentai, kurie darytų įtaką išvadoje išdėstytiems faktams.

Už pateiktų dokumentų kopijų ataitikimą originalams atsako asmenys, pateikę dokumentų kopijas.

1.4. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, 12 straipsnio 4 punktu, 16 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais, 16 straipsnio 3 dalimi, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ nustatyti konkrečius korupcijos rizikos veiksnius ir kitas sąlygas, įvykius bei aplinkybes, galinčias sudaryti prielaidas Savivaldybės administracijos atsakingiems valstybės tarnautojams padaryti korupcinio pobūdžio pažeidimus ar kitus, tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingus teisės pažeidimus leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo srityje.

1.5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodai

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo srityje atliktas taikant šiuos metodus: dokumentų peržiūros, vertinimo ir analizės, formaliuoju ir lyginamuoju metodais tiriant teisės aktus, peržiūrint atsakingo už leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo sritį padalinio nuostatus, atsakingų darbuotojų pareigybių aprašymus, Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, Administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus teisės aktus, kuriais savo darbe vadovaujasi vykdantys minėtas funkcijas darbuotojai. Atrankos principu patikrinta dalis vykdomos veiklos dokumentų. Pokalbiuose su atsakingais Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojais buvo analizuojamos problemos dėl galiojančių teisės aktų taikymo praktiniame darbe. Korupcijos pasireiškimo tikimybei nustatymui reikalingi duomenys yra gauti iš Savivaldybės administracijos darbuotojų dokumentuotos medžiagos.

1.6. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo kriterijai

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, buvo vadovaujasi:

1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu
2. Lietuvos Respublikos Želdynų įstatymu;
3. Širvintų rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis

4. Kitais nacionaliniais ir vietos teisės aktais kurie reglamentuoja leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimą.

1.7. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vykdytojai

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyr. specialistė Asta Vita Maslinskiene

2. DĖSTOMOJI DALIS

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo analizuojama sritis - leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimas.

Širvintų rajono savivaldybės veikla, susijusi su leidimų išdavimu, atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 dalyje nustatytus kriterijus, nes veikla susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu išduodant leidimus saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas turi sudaryti savo teikiamų administracinių paslaugų sąrašą ir, vadovaudamasis vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka ir kitais teisės aktais, reguliuojančiais šių paslaugų teikimą, patvirtinti administracinių paslaugų teikimo aprašymus. Administracinių paslaugų teikimo aprašymai turi būti atnaujinami kartą per 3 mėnesius, atsižvelgiant į viešojo administravimo subjekto veiklos ir teisės aktų, reguliuojančių šių paslaugų teikimą, pasikeitimus.

Viešųjų ir administracinių paslaugų identifikavimo, grupavimo, viešosios ir administracinės paslaugos teikimo aprašymo rengimo, pildymo Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje ir tvirtinimo bei skelbimo bendrieji reikalavimai nustatyti vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1V-644 „Dėl Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos apraše.

Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktorius (toliau – Savivaldybės administracijos direktorius) 2016 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 9-334 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo“ patvirtino Širvintų rajono savivaldybės administracijos administracinių paslaugų sąrašą. Savivaldybės

administracijos direktoriaus patvirtintame Administracinių paslaugų sąraše yra patvirtinta administracinė paslauga – Leidimų išdavimas medžiams kirsti. Savivaldybės administracijos direktorius 2016 m. gegužės 16 d. žyma „TVIRTINU“ patvirtino Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojo parengtą, administracinės paslaugos – Leidimų išdavimas medžiams kirsti teikimo aprašymą Nr. AP-157.

Administracinės paslaugos - Leidimų išdavimo medžiams kirsti teikimo aprašymas yra patalpintas Širvintų rajono savivaldybės internetinėje svetainėje www.sirvintos.lt, skyriuje „Administracija“, „Paslaugos“, „Administracinės paslaugos“, „Savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašai“, „Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyrius“.

Įvertinus Širvintų rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktą administracinės paslaugos aprašymą, matyti, kad administracinės paslaugos teikimo aprašymo struktūra ir aprašymo rengimas, tvirtinimas bei skelbimas neatitinka Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1V-644 „Dėl viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo 8 punkto reikalavimų. Savivaldybės interneto svetainėje pateiktame administracinės paslaugos teikimo aprašyme nepateikta visa aktuali informacija, nurodyti netekę galios teisės aktai.

Antikorupcinių požiūriu ydinga praktika, kai neužtikrinamas aktualios informacijos viešinimas, nes tai sudaro sąlygas pasielgti nesąžiningai, neobjektyviai ir neskaidriai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad leidimų išdavimo medžiams kirsti administracinės paslaugos teikimo aprašyme nurodyta, kad šios administracinės paslaugos vadovas ir paslaugos teikėjas yra tas pats asmuo - Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas.

Abejotina praktika, kai leidimus išduoda, ir sprendimą priima tas pats asmuo, nesant nei kolegialaus subjekto, nei tiesioginio vadovo (korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas tiesiogiai pavaldus skyriaus vedėjui) įvertinimo dėl parengto leidimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punkte nustatyta, kad kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamo turto registrą organizavimas ir stebėseną yra savarankiškoji savivaldybių funkcija.

Lietuvos Respublikos saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, genėjimui, persodinimui ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87

„Dėl saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas).

Aprašo 2 punkte nustatyta, kad šis tvarkos aprašas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, norintiems nukirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinius medžius ir krūmus. Juo vadovaudamosis savivaldybės, išduodamos leidimus šiems darbams atlikti ir nustatyti saugotinių medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką.

Aprašo 9 punkte nustatyta, kad saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai turi būti vykdomi turint savivaldybės išduotą, išskyrus 10 punkte nurodytus atvejus, leidimą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams, genėjimui <...> ir atlyginus, išskyrus 12 punkte nurodytus atvejus, medžių ir krūmų vertę, nurodytą leidime.

Aprašo 13 punkte reglamentuota leidimų išdavimo tvarka, kuria vadovaujantis želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas (įskaitant ir seniūnijas), kitas fizinis ar juridinis asmuo pateikia savivaldybei argumentuotą nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams (2 priedas), savivaldybė gavusi prašymą, parengia leidimą (esant neaiškiai argumentacijai gali būti prašoma papildomos informacijos ir želdynų ir želdinių savininko ir valdytojo ar sukviečiama prie savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, į kurios sudėtį įeina savivaldybės institucijos specialistai, atsakingi už želdinių priežiūrą, kraštotvarką ir teritorinį planavimą, aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento ir (ar) Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūros pareigūnas; saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją – tos saugomos teritorijos direkcijos atstovas; nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir jos apsaugos zonoje – kultūros vertybių apsaugą kuruojantis rajono ar regiono padalinio specialistas; kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje – kelių tarnybos atstovas ir saugaus eismo reguliavimo tarnybos atstovas; objektuose, kuriems yra parengti želdinių pertvarkymo projektai, schemas, - autorinės priežiūros atstovas) bei nustato saugotinių medžių ir krūmų vertę teisės aktų nustatyta tvarka (medžio vertė gali būti patikslinta jį nukirtus (dėl puvinio).

Aprašo 13.15 papunktyje nustatyti atvejai, kai savivaldybė turi derinti leidimą su atsakingomis institucijomis ir kitais asmenimis, pvz., leidimą savivaldybė derina su želdynų ir želdinių savininku ar valdytoju, kai prašymą pateikė ne jis (išskyrus savivaldybę).

Pagal Aprašo 13.7 papunktį prašymą parašę asmenys Leidime įpareigojami atlyginti nukatomų kirsti ar pertvarkyti medžių ir krūmų vertę (išskyrus 12.1-12.3 punktuose nurodytus atvejus).

Aprašo 13.8 papunktyje nustatyta, kad Leidimas išduodamas per 30 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos ir galioja vienus metus nuo jo išdavimo.

Širvintų rajono savivaldybės taryba 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 1-280 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės želdinių ir želdynų apsaugos taisyklių patvirtinimo“ patvirtino Širvintų rajono savivaldybės želdinių ir želdynų apsaugos taisyklės (toliau – Taisyklės).

Taisyklėse iš esmės nustatyta bendra, analogiška Aprašui prašymų nagrinėjimo ir leidimų išdavimo tvarka, leidimų išdavimo procedūra nedetalizuota.

Teisinės reglamentacijos nebuvimas vertinamoje leidimų išdavimo srityje neužtikrina skaidraus, teisėtumo, viešumo principais paremto visuomeninių santykių realizavimo Širvintų rajono savivaldybės administracijoje.

Savivaldybės administracijoje želdinių ir želdynų apsaugos, priežiūros, leidimų išdavimo ir darbų vykdymo, administracinio poveikio priemonių taikymo funkcijas pavesta vykdyti Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriui pagal Administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 10-911 patvirtintus Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus nuostatus. Pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymu patvirtintą Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymą ši funkcija priskirta minėto skyriaus vyriausiajam specialistui, tačiau faktiškai leidimus saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išduoda Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas.

Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 9-241 „Dėl įgaliojimų suteikimo pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolus ir nutarimus“, įgaliojo Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vyriausiąjį specialistą surašyti administracinio nusižengimo protokolą už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnyje „Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo ir želdynų, želdinių ne miškų ūkio paskirties žemėje apsaugą, tvarkymą, želdynų kūrimą, projektavimą, želdinių veisimą reglamentuojančių kitų teisės aktų nevykdymas ir pažeidimas“ numatytus pažeidimus, Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėją ir vedėjo pavaduotoją įgaliojo nagrinėti administracinių nusižengimų bylas. Už Lietuvos Respublikos Lietuvos administracinių nusižengimų kodekso 368 straipsnyje „Savivaldybių tarybų patvirtintų želdinių ir želdynų apsaugos taisyklių pažeidimas“ numatytus pažeidimus, surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą įgaliojo surašyti administracinio

teisės pažeidimo protokolą Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vyriausiąjį specialistą ir Seniūnijos seniūną kaimo teritorijoje. Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėją, vedėjo pavaduotoją, Seniūnijos seniūną kaimo vietovėse įgaliojo nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas. Per nagrinėjamą laikotarpį nebuvo surašytas nei vienas administracinių nusižengimų protokolas.

Pastebėta, kad Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. 9-241 „Dėl įgaliojimų suteikimo pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolus ir nutarimus“ 1 priedas neatitinka šiuo metų galiojančių teisės aktų.

Savivaldybės administracijos direktorius 2018 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. 9-666 „Dėl 2017 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 9-980 „Dėl želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos sudarymo“ dalinio pakeitimo“ sudarė Komisiją želdynų ir želdinių apsaugai ir priežiūrai (toliau – Komisija). Komisijos nuostatai patvirtinti 2017 m. gruodžio 21 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 9-974 „Dėl želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos nuostatų patvirtinimo“. Komisijos pirmininku paskirta personaliai Architektūros ir kraštovaizdžio planavimo skyriaus vedėja, Komisijos pavaduotoju – personaliai Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas, Komisijos sekretoriumi – personaliai Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vyriausioji specialistė, Komisijos nariais - personaliai Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vyriausiasis specialistas ir Investicijų skyriaus vyriausioji specialistė. Vadovaujantis minėtu Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu komisijos veikloje gali būti kviečiami dalyvauti: Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Širvintų rajono agentūros vedėjas arba jo pavedimu kitas asmuo, deleguotas Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Širvintų rajono agentūros, Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos vyriausiasis specialistas (aplinkosaugos inspektorius), deleguotas Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos, kai sprendžiamas klausimas dėl saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo Valstybinio kultūrinio rezervato buferinėje apsaugos zonoje, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio vyriausiasis valstybinis inspektorius, deleguotas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio, kai sprendžiamas klausimas dėl saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje, VĮ „Vilniaus regiono keliai“ Ukmergės kelių tarnybos viršininko pavaduotojas, kai sprendžiamas klausimas dėl saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo

kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje. Išanalizavus Administracijos direktoriaus įsakymą, kuriuo sudaroma komisija želdynų ir želdinių apsaugai ir priežiūrai, pastebėta, kad komisija sudaryta nesilaikant Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87, 13.2 punkto nuostatų.

Vadovaujantis Komisijos nuostatų 7 punktu, Komisija sukviečiama Širvintų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriui gavus fizinio ar juridinio asmens prašymą su nepakankama argumentacija neatlygintinam kirtimui. Pagal pareiškėjo prašymą, komisija vyksta į vietą apžiūrėti ir įvertinti prašomų kirsti, persodinti, genėti ar kitaip tvarkyti želdinių. Pagal Komisijos nuostatų 8 punktą, Komisiją kviečia komisijos pirmininkas.

Nei taisyklėse, nei Komisijos nuostatuose kriterijų, detalizuojančių Komisijos sukvietimo atvejus nėra.

Komisijos nuostatų 11 punkte nustatyta, kad neigiamo komisijos narių nutarimo atveju dėl leidimo išdavimo, atsižvelgdamas į Želdinių apžiūros ir vertinimo aktą, Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus tarnautojas pareiškėjui atskiru raštu nurodo atsisakymo išduoti leidimą medžiams kirsti ar genėti priežastis ir rašto apskundimo tvarką. Nustatyta, kad šį raštą rengia Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas, pasirašo administracijos direktorius.

Pagal Komisijos nuostatų 13 punktą, Komisija nutarimą svarstomu klausimu priima atviru balsavimu, paprasta balsų dauguma. Balsuojant kiekvienas komisijos narys turi po vieną balsą. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos narių sprendimas yra priimtas, jeigu jam pritaria ne mažiau kaip pusė dalyvaujančių komisijos narių.

Nustatyta, kad Komisijai priėmus teigiamą sprendimą leidimą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išduoda Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas.

Nustatyta, kad pagrindinės savivaldybės kompetencijai įstatymų nustatytos funkcijos želdynų ir želdinių apsaugos srityje pavestos vykdyti iš esmės vienasmeniam subjektui (Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojui). Tokia praktika antikorporciniu požiūriu yra ydinga.

Komisijos nuostatai yra bendrojo pobūdžio, Komisijos narių teisės ir pareigos, atsakomybė, funkcijos ir kt. klausimai, susiję su kolegialaus organo veikla ir šios veiklos specifika, išsamiai nereglamentuoti. Nei Taisyklės nei Komisijos nuostatai nereglamentuoja atvejų, kriterijų, kuriais vadovaujantis prašymą nagrinėja kolegialus subjektas.

Paminėtina ir tai, kad Taisyklėse nenustatytas leidime nurodytų darbų vykdymo kontrolės ir savavališko kirtimo atvejų nustatymo mechanizmas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu įvertinus dokumentus dėl leidimų išdavimo nustatyta, kad iš esmės prašymus dėl leidimų išdavimo nagrinėja ir leidimus išduoda vienasmenis subjektas, t.y. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas. Gauti paršymai leisti kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus registruojami dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“. Išduoti leidimai kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus registruojami leidimų išdavimo žurnale. Žurnalo dumento forma nepatvirtinta Administracijos direktoriaus, taip pat šis žurnalas nėra įtrauktas į Savivaldybės administracijos dokumentacijos planą, taip atsiranda galimybė, kad dokumentai gali būti neišsaugoti. Leidimų išdavimo žurnalas yra pildomas nuo 2016 m. iki dabar. Peržiūrėjus Leidimų išdavimo žurnalą pastebėta, kad ne visais atvejais yra įrašyta prašymo leisti kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus data.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, nustatyta, kad Savivaldybės administracija želdynų ir želdinių inventorizaciją atliko 2009 m. Vadovaujantis 2008 m. sausio 8 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-5 „Dėl želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių 3 punktu, želdynų ir želdinių inventorizavimas savivaldybės lygiu atliekamas kas dešimt metų. Želdynų ir želdinių inventorizavimo tikslas – įvertinti želdynų ir želdinių kiekybinę ir kokybinę būklę, numatyti jų apsaugos, naudojimo ir atkūrimo priemones, sukurti želdinių apskaitos duomenų bazę. Savivaldybės administracija želdynų ir želdinių inventorizacijos turėtų organizuoti ir atlikti ki 2019 m. pabaigos.

Savivaldybėje nėra priimti teisės aktai, reglamentuojantys saugotinių želdynų ir želdinių, kaip savivaldybės biologinio turto apskaitą, atitinkamai nevykdant šio turto apskaitos neužtikrinama teisėta ir skaidri nukirstų medžių, krūmų panaudojimo tvarka, nėra aišku, kaip realizuojamas ir ar tikslingai panaudojamas šis turtas. Sąlygų kaip panaudojami nukirsti medžiai, krūmai, nėra, todėl darytina išvada, kad savivaldybėje egzistuoja sąlygos pažeisti teisės aktų, reglamentuojančių savivaldybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, nuostatas.

3. IŠVADOS

Atlikus korupcijos tikimybės nustatymą leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo srityje, nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad leidimų išdavimo medžiams kirsti administracinės paslaugos teikimo aprašyme nurodyta, kad šios administracinės paslaugos vadovas ir paslaugos

teikėjas yra tas pats asmuo - Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas.

2. Abejotina praktika, kai leidimus išduoda, ir sprendimą priima tas pats asmuo, nesant nei kolegialaus subjekto, nei tiesioginio vadovo (korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas tiesiogiai pavaldus skyriaus vedėjui) įvertinimo dėl parengto leidimo teisėtumo ir pagrįstumo.

3. Komisijos nuostatai yra bendrojo pobūdžio, Komisijos narių teisės ir pareigos, atsakomybė, funkcijos ir kt. klausimai, susiję su kolegialaus organo veikla ir šios veiklos specifika, išsamiai neregamentuoti. Nei Taisyklės nei Komisijos nuostatai neregamentuoja atvejų, kriterijų, kuriais vadovaujantis prašymą nagrinėja kolegialus subjektas.

4. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu įvertinus dokumentus dėl leidimų išdavimo nustatyta, kad iš esmės prašymus dėl leidimų išdavimo nagrinėja ir leidimus išduoda vienasmenis subjektas, t.y. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas. Suteikti per platūs leidimus išduodančių subjektų įgaliojimai veikti savo nuožiūra.

5. Neregamentuota ir nevykdoma saugotinių želdynų ir želdinių apskaita, pašalintų medžių ir krūmų panaudojimo tvarka.

6. Leidimų saugotinių medžių ir krūmų, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams išdavimo registracijos žurnalo dokumento forma nepatvirtinta Administracijos direktoriaus.

7. Pastebėta, kad Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. 9-241 „Dėl įgaliojimų suteikimo pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolus ir nutarimus“ 1 priedas neatitinka šiuo metų galiojančių teisės aktų.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, nustatyta, kad Širvintų rajono savivaldybės leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, persodinimo, pašalinimo ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams išdavimo sritis atitinka teisinį reglamentavimą, tačiau yra per mažai numatyta priemonių kurios užkirstų kelią galimai korupcijai atsirasti ir suvaldyti, todėl darytina išvada, kad analizuotoje srityje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Dėl 2018 m. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadoje pateiktos rekomendacijos vykdymo

2018 m. atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimo srityje, buvo pateikta rekomendacija, kad peržiūrėti ir patikslinti Širvintų rajono savivaldybės tarybos ir administracijos direktoriaus patvirtintus teisės aktus

reglamentuojančius bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimą ir Švietimo ir kultūros skyriaus vedėjo pareigybės aprašyme detalizuoti šio proceso vidaus kontrolę. Rekomendacija įgyvendinta iš dalies: parengtas tarybos sprendimo projektas „Dėl Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 30 d. sprendimo Nr. 1-253 „Dėl Širvintų rajono mokinių vežimo organizavimo ir važiavimo ne mokykliniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ papildymo“ ir sekančiame Savivaldybės tarybos posėdyje teikiamas tvirtinti.

4. REKOMENDACIJOS

Siekiant pašalinti, valdyti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatyme nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, užtikrinti tinkamą aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimą, sprendimų nešališkumą bei užkirsti kelią atsirasti korupcijai rekomenduojama:

1. Vadovaujantis 2009 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-644 „Dėl viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašu atnaujinti, patvirtinti ir paskelbti administracinės paslaugos (leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams išdavimo) teikimo aprašymą;

2. Vadovaujantis 2008 m. sausio 8 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-5 „Dėl želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėmis ir vykdyti saugotinių želdynų ir želdinių apskaitą;

3. Nustatyti aiškiai ir išsamiai saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, nukirstų medžių ir krūmų panaudojimo tvarką;

4. Nustatyti vienasmenio subjekto (paslaugos teikėjo) kompetenciją nagrinėjant asmenų prašymus dėl leidimų saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams išdavimo.

5. Nustatyti kolegialaus subjekto (Komisijos) kompetenciją nagrinėjant asmenų prašymus dėl leidimų saugotinių medžių ir krūmų, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams išdavimo;

6. Patvirtinti Leidimų saugotinių medžių ir krūmų, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams išdavimo registracijos žurnalo dokumento formą ir šį registrą įtraukti į Savivaldybės administracijos ateinančių metų Dokumentacijos planą;

7. Peržiūrėti ir atnaujinti Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 9-241 „Dėl įgaliojimų suteikimo pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinio nusižengimo protokolus ir nutarimus“ patvirtintą 1 priedą pagal šiuo metų galiojančius teisės aktus.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas Širvintų rajono savivaldybės įstaigose, įmonėse

Širvintų rajono savivaldybei pavaldžių / kontroliuojamų įmonių ir įstaigų iš viso yra 20: 4 – Savivaldybės kontroliuojamos įmonės, 2 – viešosios įstaigos, 14 – biudžetinių įstaigų (9 iš jų yra švietimo įstaigos).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 ir 7 straipsniais, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ nuostatomis, Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2001 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ ir įgyvendinant 2018 m. gegužės 31 d. Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-123 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018-2020 metų programos 26 punkto pakeitimo ir programos priedo naujos redakcijos patvirtinimo“ patvirtinto Širvintų rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2018-2020 metų programos įgyvendinimo priemonių plano 1 ir 2 priemonės, visos Širvintų rajono savivaldybei pavaldžios / kontroliuojamos įmonės ir įstaigos atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą.

2 viešosios įstaigos (VšĮ Širvintų pirminės sveikatos priežiūros centras ir VšĮ Širvintų ligoninė) korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko – personalo valdymo ir administravimo srityje, 1 biudžetinė įstaiga (Širvintų r. Bartkuškio mokykla-daugiafunkcis centras) – asmenų įdarbinimo srityje, 17 pavaldžių / kontroliuojamų įmonių ir įstaigų (Širvintų savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, Širvintų Lauryno Stuokos – Gucevičiaus gimnazija, Širvintų r. Musninkų Alfonso Petrulio gimnazija, Širvintų r. Gelvonų gimnazija, Širvintų „Atžalyno“ progimnazija, Širvintų pradinė mokykla, Širvintų lopšelis – darželis „Boružėlė“, Širvintų rajono pedagoginė psichologinė tarnyba, Širvintų rajono savivaldybės Igno Šeiniaus viešoji biblioteka, Širvintų rajono savivaldybės kultūros centras,

Širvintų sporto centras, Širvintų meno mokykla, UAB Širvintos verslui ir laisvalaikiui, UAB Širvintų šiluma, UAB Širvintų vandenys) – turto valdymo ir naudojimo srityje.

Atlikus bendrą Širvintų rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę, galima daryti išvadą, kad dauguma įmonių ir įstaigų vengė konstatuoti, kad vertintoje juridinio asmens veiklos srityje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybe ir nurodė, kad ji išvis nenustatyta, yra minimali, maža, vidutinė, taip pat nurodė, kad įmonė, įstaiga savo veikloje vadovaujasi teisės aktais, vidaus dokumentais.

Įstaigos, įmonės nurodydamos, kad jų veikloje laikomasi vidaus tvarkos, dirbama vadovaujantis pareigybių aprašymais, kad įstaigoje, įmonėje veikia kolegialūs organai, t.y. nurodydamos, kad įstaiga, įmonė savo veikloje vadovaujasi teisės aktais, mano, kad tai yra pagrindas teikti, kad šio subjekto veikloje, teisiniame reglamentavime nėra trūkumų, sudarančių sąlygas pasireikšti korupcijai.

Įstaigos, įmonės veiklos sritys reglamentuojamos įstaigos steigimo dokumentuose, įstatuose, nuostatuose ir iš esmės gali būti suskirstytos į dvi sritis: bendraja (vidaus administravimas) ir specialiąją (funkcijų vykdymas pagal įstaigos, įmonės paskirtį), todėl neteisinga praktika, kai įstaigos, įmonės nevykdo jokios veiklos, kurioje galėtų pasireikšti korupcija ar konstatuoja, kad nėra tokios veiklos srities, kurioje galėtų pasireikšti didelė korupcijos tikimybė.

Įvertinus išvadų turinį, matyti, kad dauguma įstaigų ir įmonių korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko formaliai, paviršutiniškai ir skubotai, t.y. nepateikė pasirinktos veiklos srities galimo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo argumentacijos, nevertino, ar pasirinktose įstaigos, įmonės srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos įstaigos, įmonės veiklai, ar priimti visi teisės aktai, būtini įstatymų ir įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui, išsamiau neanalizavo teisės aktų atitikties aukštesnę galią turintiems teisės aktams, apsiribojo teisės aktų išvardijimu, dauguma įstaigų, įmonių nepateikė pasirinktos veiklos srities praktinio įgyvendinimo analizės.

Tinkamai nenustačiusios korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnių, įstaigos, įmonės nenustato skirtumų tarp esamos situacijos ir tos situacijos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus, nepaaiškina priežasčių, dėl kurių atsirado skirtumas bei neįvertina įtakos korupcijos pasireiškimo tikimybės egzistavimui.

Neteisinga praktika, kai įstaigos, įmonės neatlieka teisės aktų, dokumentų turinio analizės, nevertina praktinės veiklos ir nenustato korupcijos rizikos veiksnių, atitinkamai ir šių veiksnių valdymo, pašalinimo priemonių, kurios būtų taikomos pagal konkrečios analizuojamos veiklos srities specifiką. Įstaigos, įmonės nurodė, kad atliko žodinę apklausą, dokumentų analizę, tačiau neaprašė metodų taikymo procedūros eigos ir rezultatų, nevertino šiais metodais gautų duomenų.

Įvertinus Širvintų rajono savivaldybės įstaigų, įmonių išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės, darytina išvada, kad įstaigos, įmonės nenustatydamos ar netinkamai nustatydamos korupcijos pasireiškimo tikimybę, neatskleidžia korupcijos pasireiškimo sąlygų, neužtikrina realaus ir veiksmingo korupcijos prevencijos organizavimo įstaigoje, įmonėje.

Atsižvelgiant į šioje išvadoje nustatytus Širvintų rajono savivaldybės įstaigų, įmonių išvadų dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo trūkumus, Širvintų rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių vadovams rekomenduojama:

1. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą vadovautis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ bei Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovu, metodine informacija korupcijos prevencijos klausimais patalpinta Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje www.stt.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“ – „Korupcijos pasireiškimo tikimybė“;

2. Siekiant užtikrinti savivaldybės įstaigų, įmonių vykdomos antikorupcinės veiklos skaidrumą, atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadas skelbti įstaigų, įmonių interneto svetainėse;

3. Įvertinti asmenų, atsakingų už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę (atliekančių korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą) kvalifikacijos tobulinimo poreikį korupcijos prevencijos srityje ir organizuoti darbuotojų mokymus šia tema.

Išvada suderinta su
Širvintų rajono savivaldybės Antikorupcijos komisija
2019-12-06

Asta Vita Maslinskienė, tel. (8 382) 51 927, (8 687) 74 714, asta.maslinskiene@sirvintos.lt

